

po onih, koji su pozvani, da ih štite, ne možemo doći do željena sjedinjenja, nego do još većeg raskola.

U nedjelju dne 7. t. mj. sastasmo se se članovi, da se pogovorimo o napredku naše podružnice sv. Cirila i Metoda.

Poslije pozdrava g. predsjednika, izvjestio je tajnik o djelovanju glavne družbe prema skupštini dne 30. maja u Opatici. Članovi primise izvješće do ugodna znanja.

G. predsjednik predložio: da se buduća izvanredna glavna skupština odbežava tamo u mjesecu oktobru, poslije bendime, kad je u svakom žepu po koji novčić; da svi članovi svuda zahitavaju jedino žigice „Družbine“, te tako primoraju prodavače ili butigare, da ih drže.

Predložio bijahu odsevjeno primljeni. Sakupilo se K-250 za: to što su Rahoveci ostali neostećeni uslied požara „ste Jambrozi“, i što su im nosi ostali zdravi od strašnoga njezinoga „miomirsnog dima“. Živil! Tako valja, da svaku priliku koristno izrabimo za napredak naše svele „Družbe“.

Hvala Bogu, uz sve prijetnje nevremena, loza nam divno pokazuje plod. Molimo Boga i zaštitnike sv. Ivana i Pavla, da nam očuvaju ovako nazivane grozdove, pak ćemo napuniti stare i nove bačve, a razveselit će se diete i babajko. Trave i žita ima vrlo malo, jer nas je s rana proljeća pak do u ljeto pratila nemila suša. Ako samo ostane groždje, bit će svejedno siena, kruha i palente. Bože, daj!

Sa otoka Cresa na Petrovo.

1901. Slavno uredništvo „N. S.“ Molim Vas, da izvolite ustupiti mi malo prostora u Vašem cijenjenom listu; da vam izdam bar nekoje naše poteškoće, jer dok se drugi odasvud tuže i traže svoja prava, mi sa ovog otoka šutimo kano da nam to ide sve kao po loju; a kad tamo, doč gađja je sve protivno.

I. Liečnik i sol.

U br. 44 „N. Sl.“ t. g. čitamo, gdje javljaju iz Cresa, da občinski liečnik nije htio da podje liečiti njeku ženu u podobćine na sjeveru od Cresa, a to mi je baš dalo povoda, da se uhitim perai više stvari na vidjelo iznesem: jer onaj dopisnik ili nije mario, ili radi kakva obzira nije htio, da stvar razjasni onako, kako u istini jest. Nego čujte, pak se čudite i sudite, dali ima gdje veće držovitosti nego li je ima u obćini.

Nаша obćina sastoji iz grada Cresa i 8 podobćina na jugu, sa oko 3000 duša, i 3 podobćine na sjeveru ili kako mi kažemo na tramuntani, sa 1200 duša. Sve ovo 11 podobćina prisiljene su da plaćaju za občinskog liečnika, po nekakovom ugovoru, sklopljenom sa upravom obćine i istim liečnikom, godišnjih 1000 forinta. Liečnik ovaj stanuje u Cresu a podobćine udaljene su po 4-5-6 sati od grada. Plaćamo liečniku 1000 for. na godinu a zašto? Da možemo imati liečnika u slučaju bolesti. Al da, možemo imat liečnika samo ako ga masno platimo, ako komu treba liečnik, mora prvo da pripravi 10-15-18 for. polak odmjerenosti. I tako naš narod boluje i umira bez liečnika sasvim da ga dobro plaća, jer najprvo većina je ovdje poka siromašna, te u svojoj biedi i u bolesti ne može smoci ono 15-16 for. jer se više puta dogodi, da mnogi nema niti jedne krune da kupi kilo mesa bolestniku, a kamoli za liečnika. Drugo ako čovjek u isto doba boluje na jugu i na tramuntani, liečnik nemože u isto doba biti tamo i amo. Napokon, ako se pako njemu neprohtjedne ka bolestniku budi sad s kojeg uzroka, kaže da nemože poći te nadje lahko, kako naši ljudi vele, s kužu, a nemoćnik stenje i umire bez pomoći uza svu plaću.

Kad je bio načelnikom dr. Franjo Holjevin, zauzeo se bio za nas biedne

seljake, te je zahtjevao, da se onaj novac, koji se liečnikom primaju, to jest, da liečnik bude obvezan za onu istu plaću od 1000 for. obilaziti 2 puta na mjesec podobćine njemu porjerane, a ga tako bolestnik lahko može pozvati u svoju kuću, a da mu za to plati obćinu vizitu, kano u grada 20-30 novč. U to, da se ovaj cieca nako slučajno treba liečnika izvan onih dana, kad prolazi kroz sela. Al da, opeklo to žestoko liečnika, te gurali na načelnika kao gavrani, te upri sve svoje sile iz potnih zila, da Holjevina nebudie više izabran načelnikom, da se nebi stvar ozivotvorila. I tako plaćamo mi na ovom otoku za liečnika kano rija za jarca a neznamo zašto.

Drugi valjani ugovor sklopila je obćina sa g. Keršičem (Chersich) trgovcem u Cresu radi obćinske soli (limito soli); to jest: isti g. Keršič za vrijeme svojeg načelnikovanja: stvorio ugovor; za svojeg sina, po kojem ugovoru on ima sam pravo držati obćinsku sol za cieľ otok, te ako hoće, čovjek, da kupi kilo soli, bez koje nemože biti, mora da putuje u grad 5-6 sati, ili da ju kupi u kojeg vanjskog trgovčica za skupe novce. Ja neznam događja ili se još gdje ovakvih stvari: može li se ovo trpjeti u 20. vijeku? Zaisto ne!

II. Voda.

Sad promotrimo malo nadalje, koliko se skrbi za nas naše obćinsko poglavarstvo. U ovih naših strnahn vlada osobito po ljetu groznuća, a poglavito u selu Martinšćica, a to ponajviše zbog nastajuce pitke vode. Narod se truje smradnom vodom iz lokve, dočim samo imućšiji imaju svoje šterne a siromašni puk toga nemože imati. Uz dosti mali trošak mogli bi tamo dobit vodu vrućicu, koja iztice na obali morskog ili zagradiť šternu uz zupnu crkvu.

Kad je pri koncu godi 1899. obišao sve naše krajeve, g. Tršćanski namjestnik, svako mu je mjesto predložilo svoje potreboće; medju ostalim pitalo se u Martinšćici (nastojanjem nezaboravnog popa Iva Sparožića onda tamošnjeg župnika) i predložilo molbu, da bi im visoka vlada dala pomoć, da dobiju pitku vodu, da njim se poprave posve loši i neprohodni putevi, te da bi im se osnovalo jedan uzor-vrt za sadjenje američke loze, e da bi se narod potaknuo, da čim bolje prione za sadjenje iste. I doista ove molbe bijahu uslišane, visoka vlada dala je nalog obćini, da izvidi potrebito za gradnju šterne uz zupnu crkvu i za uređenje pomenutog vrtu i za puteve dobacila im mrvicu 200 for: da se popravi komad puta, koji je najpotrebiji. Ali koliko u istinu dobiše od svega toga? Čisto ništa! Za šternu posla obćina nalog, da se izmjeri promjer župne crkve, pa to bijaše dosti. Za uređenje pomenutog vrtu, poslala jednom svog učitelja poljo-djelstva g. Pozzo, samo da može reći, da je bio tu, nu je li šta shodna poduzeo? Ništa! Za onih 200 for. pako za puteve govorkalo se, da će se potrošit u protuleću g. 1900. Kasnije se reklo, da su slaba vremena, da se hoće radit u ljetu ili jeseni. Prošlo ljeto i zima i došlo evo i drugo ljeto, ali o tom se već nečuje ništa! Gdje se nahode onih 200 for. to znadu gospoda na obćini. Kad se radi o tom da nam naprte svakoake namete (adicionali) tad su gospoda spremna, neboj se! ali kad se radi o našem boljku, tad nemaju vremena! Kad bi se tražilo, da obćina trosi iz svoje kase, tad bi čovjek mogao i potrpit, ali kad se radi samo o tom, da obćinsko poglavarstvo uredi ono, što je vlada doznačila, a ono budi s kog uzroka zanemaruje, to se trpjet nemože.

(Konač sledi.)

Gospodu predlažemo, koji nam da prošlu godinu ili samo prošle polugodište, obćine ova, koji redovno primaju predlažu napredak, možemo kljudno ovim, da nam toa čim prije naznače, jer 1. julijem nastupamo već II. polugodišta. Jedno uz točnu predlažu omogućeje nam se i točnost u računima.

Franina i Jurina.

Fr. Ca da su frajlam iz Buzeta i Oprilja paricali Kranjci va Zrenju pulica? Jur. Ter nisu izbori! Fr. Ma on talijanski mutikaša, da je veťo imel pripravljena pulica. Jur. Ma ne za frajle, nego za kompliment frajlam, ke su se pripeljale na puličih.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Bečki listovi oglašuju dolazak u Beč češkoga namjestnika grofa Čoudeňihove i galickog namjestnika grofa Pininskoga. Taj dolazak dvojice namjestnika u Beč dovadjaju u savez sa razpustom češkoga i galickoga sabora i sa razpisom novih izbora za zemaljske sabore, koji bi se imali provesti još prije nego li se sastane carevinsko vieće, koje je urečeno za drugu polovicu mjeseca oktobra.

U čeških novinah pretresa se pitanje, kako da se omogući siedomu prvaku češkoga naroda, dru. Ladislavu Riegeru kod predstojećih zemaljskih izbora ulaz u domaći sabor. Radi se naime o tomu, da mu se sačuva zastupničko mjesto, u kojoj trgovačkoj komori ili u kojem gradskom izborničtvu. U obih slučajih suslegli bi se od glasanja mladočeški izbornici, da tim osiguraju izbor zaslužnoga muža. Razlog za taj izbor imao bi biti taj, da preuzme Rieger u saboru vodstvo svih nemladočeških zastupnika i da tako upliva na novu stranku agraraca, da svoje gospodarske zahtjeve podrede obćenitim težnjam češkoga naroda. Govori se, da je dr. Rieger jurve predobljen za tu osnovu.

U Kranjskom saboru prihvaćeni bijahu predložu finacijskog odbora, zagovoreni od zastupnika Hribara i tičući se ukinitu zemaljskog zakona o pobiranju i nameta na rakiju i u obće žestoka pića. Izvjestitelj zagovarao je vladinu osnovu ob istom predmetu, predloženu na razpravu svim zemaljskim saborom. Po toj osnovi imali će vojvodina Kranjska godišnjeg prihoda od nameta na rakiju preko 800.000 kruna.

U štajerskom saboru priobćio je namjestnik Clary, da namjerava vlada svuda uesti izravne izbore.

K otvorenju nove željezničke pruge u Bosni stigoše dne 12. t. mj. u Sarajevo zajednički ministar finacijski Kallay, oba ministra trgovine; baran Call i Hegedš, hrvatski ministar pl. Čeh i drugi dostojanstvenici.

Tirolski sabor zatvoren je po previjem nalogu dne 12. t. mj. radi obstrukcije, koju su bili započeli tjerati talijanski zastupnici. Sada sazivlju talijanski zastupnici u južnom-Tirolu ili Trentinu

sastanke i skupštine, na kojih provjeduju proli nepravdom postupanju njemačke većine u zemaljskom saboru u Inomstu. Mi sluvaćamo ogorenje talijanskih zastupnika Tirola zbog njemačke bezobzirnosti, sa takojasnici zastupnici Tirola, imali bi tekar smeti, što ima da trpi naš narod u Istri i njegovi zastupnici od bezobzirnosti i držovitosti talijanske saborake većine, pak bi morali priznati — ako su pravedni, da su Nijemci andjeli napram njihovim istomisljenikom.

Član galickoga sabora i prvak ruskih zastupnika Barvinski bio je ovih dana u audienciji kod namjestnika grofa Pininskoga, da mu obrazloži razloge; radi kojih bijahu prisiljeni ruskici zastupnici zapustiti galicki sabor.

Austrijskomu ministru izvanjskih posala grofu Goluchovskomu, koji boravi u Parizu, pritrdila je francuski ministar izvanjskih posala Delcassé svoju gostinu na čast, kojoj bijahu pozvani svi u Parizu boraveći poslanici te više obćinskih francuzkih državnika.

Srbija. Radikalna stranka, koja je došla u Srbiju opet do sjednice, opetva hoće da preustroji srbsku vojsku. Pokojni kralj Milan proganjao je najviše ovu stranku zbog toga, što je ovaj tobož protivna srbskoj vojsci, nu-ova hoće da pokaze suda, da je prava pejalteja. Jaka i dobro uređjene narodne vojske. Nezavisni radikali počeli su pripravljati se za predstojeće izbore za narodnu skupštinu. Bivši radikalni ministar Maksimović izdao je proglas, u kojem pozivlje svoje istomisljenike, da nastupaju u savez sa naprednjaci, već da postavu kod izbora stalnu listinu radikala.

Bugarska. Dne 12. t. mj. stigli su u Varnu žiravno pozdravljeni od obćinava bugarski knez Ferdinand sa svojim gostom Aleksandrom Mihajlovičem ruskim velikim knezom. Veliki knez posjetio je ruski konzulat, na što bijaše doručak na ladji, Nađežda. Kod doručka nazdravio je knez Ferdinand moćnoj ruskoj mornarici, a veliki knez razvukao mlade bugarske mornarice. Sliedećeg dana odputovao je veliki knez odsevljeno pozdravljen u Burgas.

Rusija. Poznati Lagovski, koji je streljao na predstojećih ruske manode Po-bjedonoševa, bijaše odsudjen na osam godina težke tamnice. U svojoj obrani, napao je Lagovski osto na postojeće odnose u Rusiji, koji da su nezdravi i pogibeljni ruskoj državi.

U Petrogradu pobudio je veliko iznenadjenje izstup. pukovnika Muravjeva iz ruske vojske. Pukovnik Muravjeva bijaše do proljeća 1901. vojnim prisjednikom ruskoga poslanictva u Parizu; odakle bijaše na zahtjev francuzke vlade opozivan, jer da je bio u savezu sa francuzkimi nacionalistima i da je pisao u ruskim novinah protiv francuzkog vojnog upravitelja.

Italija. Jedan milanski list piše, da je turska vlada dozvolila Italiji da ustroji u Albaniji i Epiru talijanske poštanske urede, i to u Previsi, u Jarmiti, Valloni, Santi-guaranti, Skadru i Draču.

Mjestne:

Imenovanje. Poštanski oficijal Josip Štrukelj u Ljubljani, imenovan je poštanskim kontrolorom za Penu.

Čitaošnica u Pall držati će godišnju redovita skupštinu u subotu na 8. sati večer dne 20. tek u družtvenim prostori-jama. Dnevni red: 1. pozdrav predsjednika; 2. izvješće tajnika; 3. izvješće blagajnika; 4. što tklo predloži. Odbor: Iza skupštine biti će mala zabava uz sudjelovanje tamburaskog zbora.

Samobojstvo. Podčastnik vojne mornarice imenom Segel skočio je dne 9. t. mj. sa drugog kata kasarne u sv. Polikarpu na ulicu, gdje ga pobraše težko ranjena i odnesoše u bolnicu; Segel bio je radi neposluga odsudjen na zatvor; na gubitak časti podčastničke, što bi reći, da ga je naguralo na zdvojni korak. U bolnici je umro već drugog dana.

Pokrajinske:

Učenice: Glorijana gospojica Marijana Flago, kći šćitilog Petra iz Sv. Ivana, posla je jučer dne 15. t. m. zamuz za učitelja u Buzetu g. Kazimira Rade. Čestitamo sretnim mladencima!

Promjelenja i imenovanja: Glavna sudbena strake. Ministar pravosudja premjestio je sudbenoga tajnika kod zemaljskoga suda u Trstu g. Antuna Vidozka k okružnom sudu u Gorici. Isti je imenovao sudbenoga tajnika kod zemaljskoga suda u Trstu sudbene pristave gg. Rudolfa baruna Farfoglia, sada u Gradiški i Otona Breliča, sada u Kopru. G. Franjo Mavar pristalnik na Voloskom imenovan je sudbenim pristavom u Podgradu.

Na hrvatskoj gimnaziji u Pazinu bio je koncem ove školske godine slijedeći uspjeh: I. u I. razredu 54 djaka, od kojih je dobilo 5 odlika, 38 prvi red, 1 pripušten popravku, 7 drugi red, a 3 treći red. Odlikati jesu: Brajica, Ciril, iz Voloskog, Čulija Srećko iz Gradišća, Puhar Josip iz Veprinca, Radošević Petar iz Medulina i Rišnjak Ivan iz Sovinjaka kod Buzeta.

2. u II. razredu 34 djaka, od kojih je dobilo 5 odlika, 21 prvi red, 1 popravak, 16 drugi red, 1 treći red. Odlikati jesu: Bvaci Franjo iz Sežane, Čeh Josip iz Roča, Gaboš Ivan iz Skocijana kod Divače, Jakac Ervaco iz Mluma kod Buzeta i Krnjac Ivan iz Sv. Petra u Sumi.

3. u III. razredu 34 djaka, od kojih je dobilo 6 odlika, 21 prvi red, 1 popravak, 5 drugi red, 1 treći red. Odlikati jesu: Podreka Josip iz Štrpca kod Buzeta, Posaček Blaž iz Šuma kod Buzeta, Prudan Ivan iz Zarietja kod Pazina, Rapoček Ivan iz Herculja, Rosić Anle iz Jasna kod Kastva, Štverc Edeard iz Pazina.

Ukupno dakle bilo je 122 djaka, od kojih ima 16 odlika, 80 I. red, 3 popravak, 18 II. red, a 5 III. red.

Svi djaci jesu rođeni u nastanjenoj Primorju, izim dvojice, od kojih je jedan rođen u Češkoj, a 1 u Madjarskoj.

Hrvata bilo je 98, 28 Slovenaca, 1 Čeh.

Sa tim uspjehom, uzv. u obzir stanovitih okolnosti, možemo biti posve zadovoljni, te izreči naše podpuno priznanje vodji zavoda i profesorakom zboru.

Uspisanoj za dobitnik školsku godinu uzaludili će dne 15. a ispitivanje 16. i 17. septembra.

Talijanska realna gimnazija u Pazinu: Iz izvješća, koje smo od prijateljske ruke primili, donosamo ove opazke. Učenika bilo je u sva tri razreda ukupno 133 od kojih ima 17 odlika; 81 prvi red, 17 drugi red, 5 treći red, 12 popravak i 1 naknadni upit. Neima imenika svih, kako je običaj druguda. Svim tim, da je materinski jezik talijanski, samo jednomu da je talijanski i slavski. Da velika većina te djece nisu od starine Talijani, vidi se iz prezimena onih, što su navedeni, da su se najbolje učinili. Tu nahodimo prezimena: Bašić, Brešan, Šabac, Vivodn, Drusković, Petrinčić, Gregorović; dakako da su pisana drugačije, a ne ovako kako se izgovaraju.

Neki učitelji opisuju u kralko, kako su tekom godine gdjegod bili na šetnji sa školskom mladezi. Zanimiv u tom pogledu je opis od učitelja Don Valeriana Monti, kako je vodio djecu u Gradišće. Od ravnice za crkvom (što je negda služila za groblje, da su vidjeli jezero od Felicia (u zaporcji: Ceppici), gore Calderia, selo Arezo, sela Costiaco, Carbonetto, Montcalvo, Lupoliano e Eriovale a iz jednog brdašca da jim se je pred očima gubila „la colonia-rumena-di-Frascati“.

Dakle gospodin po Valerian, kad gleda od crkve Gradišćanske, već nevidi ni mladićem nepokazuje Zavelje, nego Arezo, ne Utku nego Calderia, ne Cepić nego Feliciju, ne Krbane nego Carbonetto,

ne Gologoricu nego Montcalvo, ne De poglavito nego Lupoliano, ne Dolina nego Finale, ne Salsomuro nego Frascati. Čestitamo na tom odgoju. Ako oni napuštaju našeg roda, kojim se ovaj naš dom odgoja odvežu, kad pred njim nebudu žesti Hrvati nego, li smo mi, onda će biti veliko čudo. Znači: gdje smo, hoće li vlada uzeti u čast te sistematično izkrivljivanje krajevnih naziva i potalijanjivanje ove pokrajine kod podjeljivanja prava javnosti daljnim razredom ovog zavoda.

Ljekarna K. sv. Cirila i Metoda u Pazinu ne pušta mirnog sna nekim slavim junakom: nadesenim 2000-godišnjom djevovskom bratrom. Naravski da radi toga si izabiru za svoja junačka djela noćni mrak. Ubolo njih valjda u junačko srce to, što su vlastnici, ljekarne na doljčdom mjestu u njoj namjeslili, liepo izrađene slike sv. Cirila i Metoda, pa kada nisu mogli na njima izkalki svojaku 1300-letnja latinsku mraznju, učinili su to ponovno na nedužnoj tabli, namazav ju — ovog: puta ipak malo ugledjenij — crnom mašću. Srijedobca, koju su si postavili, neka njim bude ondje na vječnu uspomenu. Tako će svatko, dakle i oni, kojim naši prijatelji Talijani ne dadu škola pa zato neznajući po zamazanoj tabli znat ga je ljekarna K. sv. Cirila i Metoda u Pazinu.

Delavskoj školi u Kastva ne čast! Posljednjih godina: posejeduju mladici iz Kastvanske obćine, 6. kr. obrtnu školu u Trstu, koji su svršili „Delavsku školu“ u Kastvu dobrim uspjehom. Do sada bijahu na obrtnoj školi četiri mladici iz Kastvanske „Delavske škole“. Jedan od njih svršio je pred kakvih sedam godina dobrim uspjehom i sada je u polaze trojica i to Sijepan Lučić, Marijan Rubesca i Ivan Marčević. Prvi je svršio treći razred, drugi drugi razred a treći prvi razred. Sva trojica jesu upisani na odjel za klesarstvo; te su medju prvima u pojedinih razredih. Koli gg. profesora i ujed. ravnatelj pobjavljuje više puta redom, mladić pisac ovih redaka, kao bitar i prijatelj i poslušne djake.

G. ravnatelj vitez Heský obćeao nam je, da će već buduću školsku godinu dati prigodu tim mladim, da se pouče povrh skolalih predmeta u početnih graditeljstva, a da nebudu, i kako reče samo izvršni poznavaoči svoje struke — nego da si budu mogli kruh služiti danas sutra i nešto laglim načinom. Pohvala G. ravnatelja i gg. profesora neslužiti samo na čast našim vriednim mladim nego i „Delavskoj školi“ u Kastvu, odnosno G. ravnatelju Šepiću, koji imade velikih zaslug za procvat one škole.

Čujemo, da je g. Šepić i ljetos odabrao jednoga između najboljih djaka, da ga pošalje na obrtnu školu u Trst i mi nedvojimo ni malo, da će se g. vitez Heský svimi silami zauzeti za to, da onaj djak dobije državnu podporu, kakvu uživa i navedena trojica, i bez koje nebi mogao naprired jer je siromah i sirota bez oca i majke.

Do znanja i pitanje.... Krčki notar Rudolf Impastari je starac i skoro posve već iznemogao za notarski posao. Kod nedavnog pregledavanja njegovog ureda i knjiga, nije se našlo sve točno u i u redu, te je sada obći glas po otoku, da će on biti, čim se obave u Trstu nekoji razvidi, suspendiran za neko vrijeme od notarske službe, pa za tim posve odstranjen. Notar Impastari je prilično vješt hrvatskom jeziku, ali radi sustava, koji vlada u Primorju, rabio je u svojem poslu izključivo talijanski jezik već od početka, a s naše strane trpilo se to mirno iz obira prema starosti i stalni, da će s njim i te nepravice nastati.

Već od par mjeseci boravi u Krku dr. A. Petris, od Plavnika; i bivši do pred mjesec dana načelnik „creski“. Kako se glas pronosao, on je došao u Krk, da se u notara Impastari-a prakticirao

između a notarskom poslu a nakon, da će ga buduć je star do mala moći nasliedit. Ovu svoju svrhu očitovao je i u jednom društvu, ali mi držimo da to ne ide, tako lahko i da buduć krčki notar treba da prije zadovolji nekim uvjetom.

1. Prije svega nadležne oblasti moraju paziti, da notarska služba nije i ne smije biti krava-muzara za nikoga. 2. dr. A. Petris je izučio pravo, ali preciji mu je posao bio potalijanjiti Cres, nego li ozbiljan rad u svome zvanju; te nije učinio propisane prakse za odvjetnika — a sad je već malo prekasno. Stoga je odlučio da postane notarom i za to da dodje do potrebite prakse zahvaliv se na častu načelnika u Cresu. Ovanano je u Krku, u navodno da u notara Impastari-a prakticira. Ovo prakticiranje je samoprividno, da se zasljepi „prostotu“, jer obćeno je znano u Krku, da dr. A. Petris vrlo malo zalazi u ured notara Impastari-a, dakle mu nije toliko stalo do prakticiranja — a u potrebi, misli, si kad buduć svu već čemo se znati po moći A. Petris-a nekim bilježju, kako se čulo, ne pokazuje baš, da naš buduć notar sjašno napreduje u praksi.

3. Poslušati i to ina stran čudno se čini ipak, kako može, ili kako će u općemodi g. dr. A. Petris doći do zakonom propisane prakse, kad i sam Impastari obćevlje vrlo malo notarskog posla, a oštariv, jednom u posao, ne će ni smjeti raditi, a u još manje koji uz njega prakticirati.

4. Kako će napokon uzavete okolnosti g. dr. A. Petris moći postati „kr. notar još za otok Krk, gdje živi 98% pučanstva hrvatskog jezika, a on ne pozna toga jezika ni iz daleka onoliko, koliko se pravi u pravici od jednog javnog bilježnika može zahijevati i kad se zna, da su politička načela toga gospodina ravno u protimbi sa svimj opravdanimi narodnostnim zahtjevi hrvatskog naroda u Istri. Dakle nemožemo vjerovati, da će oni, kojih se tiče, taško ruke odati krčki notarjat. Nekoliki obočanj iz kojih stoji svi.

„Iz Cresa pišu „Edinosti“ od dne 8. t. m. Prošle nedjelje bijasmo osobito počašeni: posjetilo nas je hieško društvo „Filodramatica“. To je nekakvo glazbeno i kazališno društvo. Priznati moramo, da su se ponasali prilično pristojno: uzav smiešni medjučim, kadno je njihova glazba udarala poznalu pogrdnu: „Nella patria u reseti“. Nasidomadi talijančići bijahu svi na nogah. Svi bijahu okićeni margaritami a za svečanost priskribite, crveno-bilo-zelene halune. U tih se bojah odrazivali i umjetni ogoji. Vrhunac, oduševljenja postigose ludo-smiešnim povici: Viva Fiume italiana! Viva Cherso italiana! Viva l'istia italiana! Najsmješnije bijase kada su nekoji između izletnika stali vikati: Viva podesta di Cherso-Petricići, naglasujuć naposv ona čič, dočim se naš podestlat ponosi svojim 2000 godišnjim latinskim(?) prezimenom.

Na koncu kaze dopisnik, da će se tamo na jesen svršiti obćinski izbori i da bi trebalo izbornih sastanaka radi poduke, dogovora i sporazumka. Na posao rodoljubi obćine Cresse!

Dokle dopire šilevska bezobraznost u Trstu pokazati će nam najbolje ovaj slučaj. U otročjen zabavistu ili vrstu u starom gradu (Rena) imade se pupunosti mjesto vrtarice ili učitelje. U tom dielu grada jest najsiromašniji dio građanstva, sve sami katolici. Na ono mjesto hoće tršćanski židovi pod svaku čienu; da pošalje neku mladu židovku imenom Grego. U otročje zabaviste dakle, gdje se ono malo poduke viti izključivo oko naše crkve i naše sv. vjere, gdje se uđ dječicu lahke molitvice, lahke pobožne pjesmice, nedužne igre itd. hoće da namjesti židovku, koja bi imala katoličku djecu u tom podučavati! I katolici Trstu podnasaju sve to strpljivo i mirno!!

Nova željeznička postaja: Obćinako glavarstvo u Motovunu zamolilo je ministarstvo državnih željeznica, da se ustanovi nova postaja na željezničkoj pruzi Trst-Poreč — koja se sada gradi — u blizini potoka Krvara. Posto neima blizu tog potoka kuća, predložio je rećeno glavarstvo, da se imenuje buduća postaja (postajica) po najbližem selu: Karolja.

Pravda Ema Mauroner Gilberti protiv Leopolda Mauroner i Tereziji Stengle. Slovenski odvjetnik i rodoljub u Trstu g. Dr. Gregorin vodi pravdu u ime gospodje Eme Mauroner Gilberti protiv poznatomu talijanskomu zastupniku iz Trsta Leopoldu Mauroneru radi ostavštine i životne obrkbe, koju je po Leopoldu ugovorom sklopio sa svojom rođakinjom i stičenicom Emom Mauroner. Zemaljski sud u Trstu prihvatio je dokaze odvjetnika Gregorina protiv valjanosti onog ugovora i protiv jednog daravnici učinjenog od mladoljetne Eme Mauroner nekoj Tereziji Stengle. Ta pravda pobuđuje u Trstu veliko zanimanje radi osoba, koje su tuj zaplatene i radi same stvari, koja se čini neistom.

O nesreći na Istarskoj željeznici. Javili smo nedavno, kako se je ponerećio kod gradnje Istarske željeznice — na pruzi Buje-Viznada — das zemljak Ivan Kirimić (ne Kirimčić). Naknadno doznajemo, da je on nesreću proizročio nadzornič radnje, koji je Kirimić naložio, da siljastim željezom i batom proširi skulju mine u kojoj se je nalazio sav naboj. Čim je sa siljastim željezom dopro do baruta, slijedio je razprsknuće i odlatle nesreće. Unesrećeni Kirimić nanjen je težko na očima i rukama. Svatko krivi nadzornič radnje, koji je naložio nesrećniku, da izprazni na onaj način minu i koji je morao znati što će slijediti. Ovih i ovakvih nesreća imade i više kod gradnje nove Istarske željeznice, pak bi već bilo skrajnje vrijeme, da carske oblasti malo bolje prizpaze na te radnje, te da pozovu na strogu odgovornost one, koji su te nesreće proizročili.

Mudrik diplomata! U Londonu sastala se komisija, koja imade odlučiti odštetu svim onim nesrećnikom, koji su bili iz Transvala od englezkih obćastih naglo i silom odpravljeni. Tih nesrećnika imade i iz Istre napose iz političkog kotara Voloskog. Ovi su zamolili ministarstvo, da im ono izposluje odštetu za pretrpljenu škodu. Mjesto odštete dobili su putem kotarskog poglavarstva u Voloskom poziv, da im se prikažu osobno komisiji u Londonu. Siromasi izgubiše skoro sve svoje u Transvalu pak sada da još troše za put u London! Mudrih doista diplomata!

Dobrih djeteta svih je roditelja i odgojitelja najveća skr. Ta toli su jednostavna sredstva za pospješivanje i osiguranje ove dobrobiti — čim više gibanja u prostom zraku i naravi odgovarajuća prehrana. Kod hrane odlučuju dnevne potrebe i običaji. U jutro i poslije podne mlieko je svakako najbolji napitak, nu ne zgrad je riedko da se djetetu protivi, pa također ne podnaša ga uvijek trajno. Tomu može doskočiti neka upravo izvršna primjesa, Kathreiner-Kneippova sladna kava naime, koja, ako se jaka pripravi mlieku pridoda, podaje neki idealan svakdanji napitak obzirom na „prijatan“, sve se više dižući tek, te pogledom na zdravstveno djelovanje i jaćanje. I to ne samo za djecu, već i za svakoga, osobito pak za gospodje, bolesne na živećima i zeludcu i t. d., kojima je od nužde utižući, a podjednako i hranivi napitak. Ove prednosti Kathreiner-Kneippove „sladne kave poznate su po čitavom svijetu. Nju već rabi većina obitelji kao primjesu k zrnatoj kavi, kojoj odstranjuje škodljive posljedice, podavajući joj blazi i ugodniji tek. Zato ne bi i smjela da ova kava manjka na ikojem obiteljskom stolu, jer

ona na nenadkriljiv način spaja objubljeni aroma zrnate kave, sa po zdravlje toll korisnim svojstvima slada. Sto si god samo poželi bržna gospodarica kod dnevnih potreba, zdravlje, ljubak i dobar tek pristepnju, to može polučiti uporabom Kahrreiner-Kneippove sladne kave.

Društvene.

Za družba sv. Cirila i Metoda, podr.
Pula, sakupljeno dne 13. t. mj. na prijateljskom sastanku, iz maturo abiturijenta g. Klenovar Lindarca, K 7-22.

Nadalje darovali su za istu podružnicu g. Poropat K — 50, dr. Jos. Ozbalt K 10, redoviti prinos K 12.

Gospodarsko društvo u Pazinu održavati će svoju godišnju glavnu skupštinu, koja bje najavljena za 11. t. mj., a se morala odložiti rad nepredviđenih zaprieka, dne 2. dojučućeg mjeseca augusta na tri sata po podne u društvenim prostorijama sa sljedećim dnevnim redom:

1. Priobćenje predsjednika.
2. Odobrenje obračuna.
3. Eventualni predložci skupština.

Obračun za prošlu godinu dobije svaki član na uvid u društvenom uredu.

Odbor.

Za gospodarsko društvo

Predsjednik:

Dr. Kurelić v. r.

Za družba sv. Cirila i Metoda za Istru. G. Mijo Blasković, učitelj, Slatina K 11, g. Josip Muna, u društvu prijatelja Anđelja P-80, g. Ivan Kuntelj, župe-upravitelj, Račice 6, g. Mate Juričić, krojač u Kašteliru sakupio je dne 12. maja ove godine u kući Mata Vorića iz Višnjana u malenom društvu kod objeda. Darovali su: Mate Vlačić K 2, Ivan Kocijančić 1-20, Ante Vorić 1, Mate Vorić 1, po 20 helera darovase; Josip Vorić, Petar Vorić, Ana Vorić, Ivan Vorić, David Vorić, Kazimir Vorić, Antonija i Marija Vorić, Mihovil Kevčić 40 h. a Ante Netermac 30 h. ukupno K 7-50.

K tomu dodase Ivan Bejaković iz Kaštelira 20 h., a Jakov Ruzić 30 h. Ukupno K 8.

Svečanost razvlića nove zastave pjevačkog društva „Kolo“ u Trstuu vršiti će se 21. t. mj.

Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu prispješe tekom mjeseca ožujka t. g. sljedeći prinosi: a) utemeljitelji: g. Janežić dr. Konrad odvjetnik — Volosko 100; b) mjesačni: gg. Spinić Vjekoslav, zastupnik naroda — Opatija K 20, Stanger dr. Anđrija K 20, Janežić dr. Konrad, Fabianić dr. Niko, Tomićić Viktor, Zamičić Vinko, župnik po K 8; Pošić dr. Ivan — Volosko K 4; c) redoviti: Gortan Josip kapelan — Trst K 5, Milohinić Antonija — Cres K 10; d) darovi i ino: U ime Boga K 100, Monas Josip, učitelj — Gologorica K 1, Uprava „Naše Sloge“ K 3, Gomišček Egidij — Pazin sabrao K — 60, isti sabrao K 6-40, Godina Ernest — Zminj K 10, Matika Josip sabrao u Lindaru K 12-60, Puharić Vinko učitelj — Lipa K 1, Prebilčić Josip — Pasjak K 1; Kalcčić-Barela Anton — Lipa K 1; Jost Anton, profesor — Pazin K 8, Pogrebno društvo sv. Marije Magdalene — Trst K 20, F. B. sabrala vesela družba — Herpelje K 4, U prijateljskom društvu kod velet. g. Gabrielić Ivana župnika — Gračišće sabrano K 20, a darovali: Aničić Josip, župe-upravitelj — Oprtalj K 10, Milčić Josip, kapelan — Gračišće K 6, Gabrielić Ivan, župnik, K 2-40, Ivić Ivani župan — Gračišće K — 60, Sladonja Jakov, učitelj, K 1, Rubesa Vinko, učitelj — Kaplay sabrao u veselom društvu kod Šundrića kao pozdrav novomu vieku K 20, Trinašćić Ivan, župnik — Dobrinj sabrao prigodom njegovogustoličenja K 100, Bergenda Ivan, dekan — Pitan K 40, Valentić Josip — Boršt, oprjedeljen u mu nagradu K 50, Posujilnica — Volosko K 300, Puharić Vinko, učitelj — Lipa K 2, Prebilčić Josip — Jelsane K 2.

ROSSETTI & Comp. neprotokolirana firma u Puli. Preporuča se, ako komu treba brzo providiti za hrvatsku koju školu u Puli i kotaru. Odgovara brzo, objavljuje raspise učiteljskih mjesta u novinama, koje si svaki lahko kupi, na pr. „Osservatore Tricestino“, koj nestoji nego 44 krune na godinu itd. U obće neboji se u toj struci ničije konkurencije, jer je solidnost njezinog djelovanja već od više godina dobro poznata.

Rudarsko upraviteljstvo društva

„Bosnia“

u **Sinjakovu,**

pošta Jajce u Bosni, preuzima stari bakar pojedince čist i kalaisan, nadalje bakrene čestice svake vrsti uz jako povoljne uvjete.

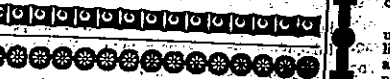

Restauracija

ŠEPUKA - PAZIN

sa sobami za prespavanje

preporuča se p. n. obćinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajuć uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i krepka vina. Dobiju se također i esertna vina, liker i slaštice.

Brijač

Zvonimir Gjurin

preporuča svoju

brijačnicu i češljaonicu

u Puli

Via Sergia broj 63

Povjest Hrvata

od prof. Vjek. Klaića.

Do sada izišli tri svezaka dajemo ih mjesačne odplate po K. 4.

Upravo je izišo treći svezak (drugoga svezka drugi dio) znamenitoga djela:

Povjest Hrvata

od najstarijih vremena do svršetka 19. stoljeća.

Ovaj svezak obuhvaća 20 godina naših prilika, ukupno je sa 77 slika, a svoji svezak 6 krune, tvrdo vezan 8 krune.

Napisa je **VJEKOSLAV KLAJČ**.

Koliko vrijedi djelo prof. Vjekoslava Klaića o povjesti Hrvata, priznala je u najnovije doba i slavna

„Matica Hrvatska“, dosudivši piscu nagradu grofa Ivana Nep. Draškovića za godinu 1900.

Pozivamo sve dosadašnje predbojnjake da si nabave ovaj najnoviji svezak, a sjedno molimo, da svaki u krugu svojih poznanstava, ovo za nas toll važno djelo, toplo preporuča za nabavu.

Da glatkotomno novim predbojnjakom nabavu do sada izišli 3 svezaka, to evo javljamo, da smo pripravili sve do sada izišle svezke davati na mjesačne odplate.

Kod naručje ili primanje knjige imade se platiti prvaz odplata od K. 4. — a ostatak točno svakoga uzastopce sljedećega 1-ga u mjesecu.

Naručje prima svaki knjižara i knjižnica.

Knjižara Lav. Karlovca

(Kupit i Benički) u Zagrebu.

Treći svezak

Tafta za turiste od L. LUSERA.
Najbolji i priznati lijek za kurje oči žuljevitost itd.
Glavno sklaštite: Ljekarna E. Schwenk, Boč-Meidling
Kada se pita: Tafta za turiste
Dobiva se u svim Ljekarnama

Nenadkriljivo sredstvo proti bolestim želudca i probavila
jest **LJEKOVITA ŽIVOTNA ESENCIJA**
iz Ljekarne „K. CRNOG ORJU“ K. Germana u Belovaru

djeluje najuspješnije kod svih bolesti želudca, kao što su: slabost, posmanjkanje tekuć, nadutost, podrigivanje, žgaravica, mučnina, omaglica, glavobolj, grčevi, zatvor čelca, hemoroidi, kao i kod bolesti jetvara i slezena. Neutralizira pretokajeru kiselinu želuca, i čini svršetku svaki drugi prašak, osobito posje prekomjernog i pretallog jela.

Pripravljena iz blago djelujućih biljnih sokova, djeluje ova esencija kao blago stvarajuće sredstvo, a jer je ugodno naporkot ukusa, imade stoga tu prednost, da je može i onaj uzivati, koji drugih gorkih lijekova uzeti nemože a posve je neškodljiva i kod djele i redovite uporabe.

Čina boćice K. Nr. 40 št. poštam najmanje 2 boćice 3 krune.

Prava samo onda, ako je svaka boćica providjena imenomom i tvrdikom Ljekarne „K. CRNOG ORJU“ K. Germana u Belovaru, u Hrvatskoj.

Vrstočno i uspješno djelovanje ove životne esencije dobaznje mnošina priznanica, od kojih najkollko najsvjetlije otjele otkupjem:

Životna esencija g. Germana, Ljekarnika u Belovaru mogu bolujućoj publici što topije preporučiti, jer sam se i osobno uvjerto, a i kod svojih župljana, kojima sam ovo preporučio kod želućadne boli, da je od izvrsnoga uspjeha.

Trojstvo, 5. X. 1900.
Medeaoti, župnik.

Veleštovani gospodine! Molim po donosicu orega pisma poslati mi boćicu Vaše životne esencije. Imini za volju moram: Vam priznati, da ču taj lijek ne samo radi ugodnog tekuć, već i radi svoje ljekevitosti svakomu što topije preporučiti. Ja sam doćeli bio primoran rano ljekevite upotrebljavati radi nepobavljivosti, ali Vam i opet moram reći, da je velika većina tih po meni nesnih ljekevita prouzrokovala toll Osim toga držim na zalihu sve medicinske koji se upotrebljavaju uspješno proti kašlju, prećibli i kastru, u plućima, promuklosti glasa i t. d.

Trputčev sok
Mazilo proti kostobolji

Uzvrtno sredstvo proti reumatizmu, ulogam, izgajnu u kostima, sprječuju žla, otok, splobova, holl u krutima i t. d.